

Vår saksbehandler
Plan- og administrasjonsstab

Vår dato
2016-04-07

Vår referanse
A03 - S:16/00145-4

Deres dato
2016-01-07

Deres referanse
16/57-

Antall vedlegg

Side
1 av 2

Til
Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
Norge

Forslag til ny forskrift om vannforsyning og drikkevann

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) brev av 7. januar hvor forslag til ny forskrift om vannforsyning og drikkevann ble sendt på høring.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) har gjennomgått forslaget og ønsker å knytte noen kommentarer til forholdet mellom forslaget og sikkerhetslovens krav til sikring av objekter som er utpekt som skjermingsverdige etter sikkerhetslovens § 17.

I sikkerhetslovens forskrift av 22. oktober 2010 nr. 1362 om objektsikkerhet (objektsikkerhetsforskriften) § 4-3 andre ledd fremgår det at der det finnes tilsynsorganer med ansvar for forebyggende sikkerhet i en sektor, skal dette tilsynsorganet føre tilsyn med at sikkerhetstiltakene hos objekteierne tilfredsstiller de funksjonelle kravene sikkerhetsloven kapittel 5 og i objektsikkerhetsforskriften.

Objektsikkerhetsforskriftens krav til sikring av skjermingsverdige objekter er gitt i form av funksjonelle og sektornøytrale krav. Av objektsikkerhetsforskriften § 1-3 følger det at relevant og tilstrekkelig sektorregelverk, forutsatt at det er etablert et tilsynsorgan for å kontrollere etterlevelse av kravene, har forrang. I slike tilfeller vil det være de sektorspesifikke kravene som er hjemmelsgrunnet for sektormyndighetens kontroll.

Etter NSMs erfaring er det noe uklart hvorvidt sektorregelverket på området, herunder gjeldende drikkevannsforskrift, har vært å anse som et slikt regelverk som omtalt i objektsikkerhetsforskriften § 4-3, jf. § 1-3.

Av forslaget til ny § 20 *Forebyggende sikring* fremgår det: «Vannverkseieren skal sikre at vannbehandlingsanlegget og alle relevante deler av ledningsnettet er tilstrekkelig fysisk sikret, og at alle styringssystemer er tilstrekkelig sikret mot uautorisert tilgang og bruk.» Bestemmelsen stiller altså krav til iverksetting av tiltak som skal sikre anlegget, og den retter seg mot tilsiktede handlinger. NSM tolker derfor høringsutkastet slik at intensjonen med den foreslåtte § 20 er sammenfallende med formålet i objektsikkerhetsregelverket.

I likhet med kravene i objektsikkerhetsforskriften, er også den foreslåtte § 20 utformet som funksjonskrav; anlegget skal være *tilstrekkelig* fysisk sikret, og styringssystemer skal være *tilstrekkelig* sikret mot uautorisert tilgang og bruk.

Sikkerhetsloven § 17b jf. objektsikkerhetsforskriften § 3-1 oppstiller ulike krav avhengig av hvilken klassifisering det skjermingsverdige objektet er gitt. Det er en forutsetning at kravene i § 20 blir vurdert i forhold til objektsikkerhetsregelverkets krav for de ulike klassifiseringer for skjermingsverdige objekter. Forholdet til sikkerhetsloven og objektsikkerhetsforskriften bør presiseres enten i bestemmelsen eller i merknadene.

I kommentarene til utkastets § 20 (fjerde avsnitt) heter det «*For at tiltakene etter § 20 skal få effekt, må det etableres en sikkerhetskultur i virksomheten. Dette er fulgt opp i forslaget til § 11 som stiller krav til at alle ansatte får opplæring om betydningen av sikkerhetskravene i § 20.*» I utkastets § 11 andre ledd er det foreslått en plikt for vannverkseieren til å sikre at den enkelte gis opplæring som står i forhold til arbeidsoppgavene og at alle skal gjøres kjent med betydningen av sikkerhetskravene i § 20.

NSM anser det som positivt at krav til veiledning og kompetanse er tatt inn i forskriftsutkastet. NSM ønsker imidlertid å presisere at å etablere en god sikkerhetskultur omfatter mer enn det som fremkommer av selve bestemmelsen og kommentarene. Sikkerhetskultur er summen av alle ansattes kunnskap, motivasjon, holdninger og atferd. Ikke minst er det viktig at arbeidet med forebyggende sikkerhet er godt forankret i virksomhetens ledelse. Arbeidet med bevisstgjøring, trening og motivasjon av de ansatte vil være en kontinuerlig prosess. Det kan derfor være behov for ytterligere å konkretisere hvilke forventninger man her har til vannverkseier.

I henhold til utkastets § 29 er det Mattilsynet som er tilsynsmyndighet for å kontrollere etterlevelse av § 20. Kompetanse innen fysisk og logisk sikring vil være påkrevet for å gjennomføre slike kontroller.

I utkastets § 30 er det foreslått at Mattilsynet i særlige tilfeller kan dispensere fra bestemmelser i forskriften. NSM vil bemerke at det for skjermingsverdige objekt er fagdepartementet som avgjør hvorvidt det kan gis dispensasjon fra sikringstiltak, jf. objektsikkerhetsforskriften § 4-1.

Med hilsen

for Morten Hatlem
avdelingsdirektør

Christian R. Reusch
seksjonssjef